

KRAJOBRAZ PRIORYTETOWY PAŁAC BUKOWIEC I OKOLICE

02-332.36-28

Audyt krajobrazowy
województwa dolnośląskiego

fot. M.Lubański, DBGiTR we Wrocławiu

AUDYT
KRAJOBRAZOWY

INSTYTUT
ROZWOJU
TERYTORIALNEGO

DOLNY
ŚLĄSK

INSTYTUT ROZWOJU TERYTORIALNEGO

ul. J. Wł. Dawida 1A

50-527 Wrocław

www.irt.wroc.pl

tel. +48 71 374 95 00

DYREKTOR

Maciej Zathey

ZASTĘPCY DYREKTORA:

Agnieszka Wałęga

Przemysław Malczewski

ZESPÓŁ AUTORSKI

Justyna Bartczak

Jan Blachowski

Marzenna Halicka-Borucka

Katarzyna Lisiewicz

Anna Pichlińska (Pastucha)

Ilona Szarapo

Małgorzata Wolańska

Marta Wołowicz

Dariusz Zięba

ISBN:

Projekt przygotowany do konsultacji społecznych.
marzec 2025r.

AUDYT KRAJOBRAZOWY DLA WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO
DOFINANSOWANY ZE ŚRODKÓW
Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu

WSPÓŁPRACA

Dolnośląskie Biuro Geodezji i Terenów Rolnych we Wrocławiu
Dolnośląski Zespół Parków Krajobrazowych
Geodeta Województwa - Wydział Geodezji i Kartografii
Karkonoski Park Narodowy
Park Narodowy Gór Stołowych
Rada Naukowa Geoparku UNESCO Kraina Wygasłych Wulkanów

AUTORZY ZDJĘĆ

Dolnośląski Zespół Parków Krajobrazowych
Instytut Rozwoju Terytorialnego
Karkonoski Park Narodowy
Park Narodowy Gór Stołowych
AdobeStock
Dolnośląskie Biuro Geodezji i Terenów Rolnych we Wrocławiu
zdjęcia i opracowanie: Mateusz Lubański
zdjęcia: Bartłomiej Rycerz
Karol Szeremeta
Marek Śliwowski
Damian Ziembicki

OPRACOWANIA ZEWNĘTRZNE WYKONANE W RAMACH AUDYTU KRAJOBRAZOWEGO

Opracowanie analiz krajobrazowych na obszarze województwa dolnośląskiego, oprac. Katedra Architektury Krajobrazu Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu, pod kier. dr hab. inż. arch. Irena Niedźwiecka-Filipiak, prof. UPWr., Katedra Informatyki Politechniki Krakowskiej pod kier. dr hab. inż. arch. Paweł Ozimek, prof. PK, na podstawie umowy nr 2 z dnia 24.03.2023 r.

Identyfikacja i ocena walorów kulturowych i przyrodniczych Kotliny Jeleniogórskiej ze wskazaniem terenów o ich szczególnej koncentracji oraz określeniem form ochrony, oprac. Fundacja Karkonoska na podstawie umowy nr 47/2023 z dnia 15.12.2023 r.

Ocena polityki przestrzennej w województwie dolnośląskim na potrzeby Audytu krajobrazowego województwa dolnośląskiego, oprac. Alicja Chmiel, Manuela Gmur na podstawie umowy nr 14/2024 z dnia 13.05.2024 r.

AUDYT KRAJOBRAZOWY jest dokumentem wspierającym prowadzenie polityki krajobrazowej w województwie. Ma służyć zapewnieniu ochrony i kształtowaniu krajobrazu w procesie planowania przestrzennego.

Dokument sporządza samorząd województwa na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, zgodnie z metodyką określoną w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 11 stycznia 2019 r. w sprawie sporządzania audytów krajobrazowych.

W audycie krajobrazowym identyfikuje się krajobrazy występujące na obszarze województwa, określa ich cechy charakterystyczne oraz dokonuje oceny ich wartości.

Dla krajobrazów najcenniejszych (tzw. priorytetowych) oraz obszarów objętych ochroną prawną formułuje się rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania i ochrony krajobrazów - ich wartości przyrodniczych, kulturowych, historycznych, estetyczno-widokowych, a także architektonicznych oraz urbanistycznych i ruralistycznych.

Niniejszy zeszyt, opracowany dla krajobrazu priorytetowego, zawiera:

- metryczkę z podstawowymi informacjami o krajobrazie,
- kartę oceny krajobrazu z opisem fizjonomii, walorów przyrodniczych i kulturowych oraz cech charakterystycznych krajobrazu,
- zagrożenia dla możliwości zachowania wartości krajobrazu,
- rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania i ochrony krajobrazu.

METRYCZKA KRAJOBRAZU

fot. K.Szeremeta, DBGiTR we Wrocławiu

Metryczka ogólna krajobrazu

Kod krajobrazu	02-332.36-28	
Położenie administracyjne	Gmina Mysłakowice	
Data opracowania zidentyfikowanego krajobrazu	08.07.2021 r.	
Typ, podtyp krajobrazu	podmiejskie	8e - wielkoobszarowe zespoły pałacowo-parkowe i klasztorne oraz inne komponowane układy architektury, zieleni i wód
Typ rzeźby terenu	2D - wzgórzowy	
Kod mezoregionu	332.36	
Nazwa mezoregionu	Kotlina Jeleniogórska	
Typ krajobrazu naturalnego	2-3-1 pogórzy	
Kod podokręgu geobotanicznego	G.1a.1.f	
Nazwa podokręgu geobotanicznego	Kotliny Jeleniogórskiej	
Typ krajobrazu roślinności potencjalnej	Grąd środkowoeuropejski, odmiana śląsko-wielkopolska, forma podgórska, seria żyzna Podgórski łęg jesionowy	
Kod regionu historyczno - kulturowego	I.D.5	
Typ regionu historyczno - kulturowego	Fragment Górnych Łużyc, Ziemia Kłodzka, Pogórze Sudeckie	

kod krajobrazu: 02-332.36-28

typ krajobrazu: podmiejskie i osadnicze

podtyp krajobrazu: wielkoobszarowe zespoły pałacowo-parkowe i klasztorne oraz inne komponowane układy architektury, zieleni i wód

mezoregion: Kotlina Jeleniogórska

Fot. D. Zięba, IRT 12.09.2022 r. 50.825085, 15.815718

Fot. D. Zięba, IRT 12.09.2022 r. 50.825141, 15.815605

Fot. M. Lubański, DBGiR we Wrocławiu 21.06.2022 r. 50.823295, 15.814033

KARTA OCENY KRAJOBRAZU

fot. K.Szeremeta, DBGiTR we Wrocławiu

Karta Oceny Krajobrazu

Typ krajobrazu	podmiejskie	
Podtyp krajobrazu	8e - wielkoobszarowe zespoły pałacowo-parkowe i klasztorne oraz inne komponowane układy architektury, zieleni i wód	
Data oceny	20.10.2021 r.	
Autorzy oceny	I. Szarapo, J. Bartczak, J. Blachowski, K. Lisiewicz, M. Halicka-Borucka, A. Pastucha, M. Wolańska, M. Wołowicz, D. Zięba	
	Stan zachowania lub wykształcenia	Wskazania do typowania krajobrazu priorytetowego
Cechy analityczne – charakterystyczne typologicznie		
A3a	II	NIE
A6a	III	NIE
A10	II	NIE
Cechy analityczne - unikatowe		
Brak		
Cechy syntetyczne		
Tradycja	III	NIE

Wskazanie krajobrazu priorytetowego

Kryteria wskazania krajobrazu priorytetowego	Unikatowość występowania	Reprezentatywność	Dotychczasowa ochrona prawna	Ważność krajobrazu
	NIE	NIE	TAK	NIE

Walory przyrodnicze

- a) Rudawski Park Krajobrazowy – krajobraz priorytetowy w całości jest objęty parkiem i położony jest w jego zachodniej części. W granicach krajobrazu znajduje się pałac w Bukowcu wraz z parkiem przypałacowym i kompleksem stawów, które obecnie pełnią funkcję rekreacyjną.
- b) Pomniki przyrody - w obrębie krajobrazu priorytetowego występują 2 pomniki przyrody, w tym:
 - 2 Dęby szypułkowe *Quercus robur*.
- c) Przez obszar priorytetowy przepływa rzeka Bóbr – dopływ Odry.

Walory kulturowe

Obiekty wpisane do rejestru zabytków nieruchomych¹:

- a. zespół pałacowy, XVI-XIX w., nr rej.: 468/A/04 z 13.12.2004:
 - pałac, 2 poł. XVI w., 1790-1800 r., nr rej.: A/5628/901/J z 2.12.1987
 - pawilon – herbaciarnia, 1804 r., nr rej.: jw.
 - budynek mieszkalno-gospodarczy, 1 ćw. XIX w., nr rej.: jw.
 - stodoła, 1 ćw. XIX w., nr rej.: jw.
 - park, 1780, XIX w., nr rej.: A/5378/502/J z 1.12.1977
 - wieża widokowa „Wartownicza”, 1802 r., nr rej.: A/1978/1-2 z 7.04.2015
 - sztuczna ruina „Zamek”, 1802 r., nr rej.: jw.

¹ Na podstawie wykazu zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków (księga A) – stan na 30 września 2022 r., w: <https://nid.pl/zasoby/rejestr-zabytkow-zasoby/>

W części miejscowości Bukowiec objętej opisywanym krajobrazem priorytetowym, znajduje się zespół pałacowy wpisany do rejestru zabytków wraz z parkiem i zlokalizowanymi w nim obiektami. Do obszarów zabytkowych należy także historyczny układ ruralistyczny wsi. W miejscowości występują również stanowiska archeologiczne (nr 1-3 AZP 85-17, 86-17)² oraz obszary ochrony archeologicznej³.

Założenie pałacowo-parkowe w Bukowcu posiada wielowiekową historię. Pierwotnie był to dwór obronny otoczony fosą wzniesiony w 2 poł. XVI w., przebudowany w duchu baroku w XVIII w. W latach 1790-1800 został przebudowany przez właściciela majątku hr. Fryderyka von Reden w stylu klasycystycznym według projektu Friedricha Raabe z Berlina. W tym czasie powstał także kompleks budynków gospodarczych i założono rozległy park krajobrazowy z zespołem kilku stawów. Na terenie parku powstały liczne obiekty: dom ogrodnika, pawilon herbaciany, wieża widokowa, ruiny amfiteatru oraz mauzoleum. Pałac jest obiektem trójkondygnacyjnym, na planie nieregularnego czworoboku z dwoma, narożnymi ryzalitami wieżowymi od zachodu i południa. We wnętrzach zachowane fragmenty polichromii z XVII w. oraz sala kominkowa ze sklepieniem z dekoracją sztukatorską.

Od 2011 r. rezydencja posiada status Pomnika Historii⁴. Obecnie pałac jest własnością Związku Gmin Karkonoskich.

Fizjonomia krajobrazu

Obszar związany z założeniem pałacowo-parkowym w Bukowcu, położony w Kotlinie Jeleniogórskiej w obrębie Wzgórz Karpnickich. W strukturze krajobrazu widoczne tereny otwartych łąk, a także liczne zadrzewienia i zagajniki. Strukturę krajobrazu uzupełniają zbiorniki wodne – stawy, znajdujące się zarówno w części północnej, jak i południowej. Obszar przecinają dwie ulice stanowiące główne osie komunikacyjne terenu. Po stronie wschodniej znajduje się pałac wraz z zabudowaniami towarzyszącymi. Na północ od pałacu rozciąga się rozległe założenie parkowe. Cennym uzupełnieniem parkowej zieleni była grupa budowli pełniących funkcje praktyczne lub symboliczne, wzbogacające bezpośrednie otoczenie pałacu, w tym Belweder (herbaciarnia) stanowiący doskonały punkt widokowy, z którego rozciąga się malownicza panorama Karkonoszy. Oprócz założenia pałacowego, w krajobrazie występują również zabudowania zagrodowe i mieszkaniowe zlokalizowane wzdłuż dwóch ulic przecinających połacie łąk w kierunku południowym i zachodnim.

² Na podstawie Rejestru zabytków archeologicznych – stan na 8 marca 2023 r., w: <https://dane.gov.pl/pl>

³ Na podstawie wykazu obszarów zabytkowych w ewidencji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, w: <http://wosoz.ibip.wroc.pl>.

⁴ <https://nid.pl/pomniki-historii/>

Walory przyrodnicze

fot. M. Wołowicz, IRT

Walory kulturowe

fot. D. Zięba, IRT

Fizjonomia krajobrazu

fot. M. Lubański,
DBGiTR we Wrocławiu

ZAGROŻENIA

fot. D.Zięba, IRT

Przedmiot	Dziedzina, dział	Kod zagrożenia	Zagrożenie	Kod źródła zagrożenia	Źródło zagrożenia	Istniejące/potencjalne	Wewnętrzne/zewnętrzne	Powierzchnia [%]	Poziom zmiany	Stopień zagrożenia	Skala zagrożenia	Natężenie zagrożenia
A. Zagrożenie dziedzictwa przyrodniczego	A.2. Ekosystemy i ich zespoły	A.2.5.	Wprowadzenie różnych form zabudowy i infrastruktury technicznej	VI.1; VI.2	Turystyka; Sport i rekreacja	P	W	8%	zmiany istotne, z elementami przerwania struktury, funkcji, fizjonomii i tożsamości miejsca	niewielki	1	zagrożenia potencjalne, niewielkie
B. Zagrożenia dziedzictwa kulturowego	B.2. Architektura	B.2.1.	Brak należytej ochrony i konserwacji zabytkowych obiektów i zespołów architektonicznych	V.1; VI.4	Niedostateczne środki finansowe; Niska kultura estetyczna i świadomość krajobrazowa	I	W	2%	zmiany istotne, z elementami przerwania struktury, funkcji, fizjonomii i tożsamości miejsca	niewielki	4	zagrożenie istniejące, niewielkie, o słabnącym natężeniu
C. Zagrożenia fizjonomii krajobrazu	C.2. Walory estetyczne	C.2.3.	Zarastanie roślinnością drzewiastą i krzewiastą ostańców skalnych i ruin zamków oraz muraw kserotermicznych, zamykanie komponowanych historycznych widoków, panoram i wnętrza krajobrazowych itp.	IV.1; IV.2	Naturalne procesy przyrodnicze; Brak zabiegów ochronnych	I	W	1%	zmiany istotne, z elementami przerwania struktury, funkcji, fizjonomii i tożsamości miejsca	niewielki	4	zagrożenie istniejące, niewielkie, o słabnącym natężeniu
D. Zagrożenia walorów akustycznych, zapachowych i sanitarnych	D.3. Walory sanitarne	D.3.3.	Zanieczyszczenie wód	II.4; III.1.5	Gospodarka komunalna; Chemizacja i mechanizacja rolnictwa	I/P	W/Z	10%	zmiany istotne, z elementami przerwania struktury, funkcji, fizjonomii i tożsamości miejsca	niewielki	5	zagrożenie istniejące, niewielkie, względnie stałe
E. Inne zagrożenia	E. Inne zagrożenia	E.3.	Zanieczyszczenie gleb	III.1.5	Chemizacja i mechanizacja rolnictwa	I	W	20%	zmiany istotne, z elementami przerwania struktury, funkcji, fizjonomii i tożsamości miejsca	umiarkowany	8	zagrożenie istniejące, umiarkowane, względnie stałe
E. Inne zagrożenia	E. Inne zagrożenia	E.4.	Wzrost antropopresji	VI.1	Turystyka	P	W/Z	15%	zmiany istotne, z elementami przerwania struktury, funkcji, fizjonomii i tożsamości miejsca	umiarkowany	9	zagrożenie istniejące, umiarkowane, o narastającym natężeniu

REKOMENDACJE I WNIOSKI

fot. M.Lubański, DBGiTR we Wrocławiu

Rekomendacje i wnioski
**I KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ZABUDOWY, ZAGOSPODAROWANIA
I UŻYTKOWANIA TERENU**
I.1. REKOMENDACJE I WNIOSKI W ODNIESIENIU DO POZIOMU REGIONALNEGO
**I.1.A. ZADANIE: UKSZTAŁTOWANIE REGIONALNEGO SYSTEMU POWIĄZAŃ PRZYRODNICZYCH
Z ZACHOWANIEM JEGO CIĄGŁOŚCI WPISANEGO W STRUKTURY KRAJOWE I EUROPEJSKIE**
**ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO
ZASOBÓW,
W TYM KRAJOBRAZU**

Chronić szczególnie cenne zasoby krajobrazowe, pełniące kluczową rolę w zachowaniu tożsamości regionalnej.

Zachować tereny otwarte poprzez ograniczenie wprowadzania nowej zabudowy.

Zachować obszary przyrodnicze objęte ochroną.

I.1.B. ZADANIE: RACJONALNE GOSPODAROWANIE ZASOBAMI KRAJOBRAZOWYMI I KULTUROWYMI
**ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA
KULTUROWEGO
I ZABYTKÓW**

Wspierać działania mające na celu poprawę stanu historycznych założeń przestrzennych oraz obiektów zabytkowych.

Powołać formy ochrony zabytków w celu zachowania wartości krajobrazu kulturowego.

Zachować obszary kulturowe objęte ochroną.

Zachować i kształtować sieć regionalnych szlaków turystycznych z poszanowaniem wartości krajobrazowych, przyrodniczych i kulturowych.

I.1.C. ZADANIE: RACJONALNE GOSPODAROWANIE ZASOBAMI ŚRODOWISKA
**ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ
PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ**

Przestrzegać zasad zrównoważonej gospodarki leśnej.

Zachować istniejące kompleksy leśne i chronić ich bioróżnorodność.

Zachować i chronić gleby najwyższej jakości o wysokim potencjale rolniczym.

**I.1.D. ZADANIE: ROZWÓJ ENERGETYKI W OPARCIU O ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII
Z POSZANOWANIEM ZASOBÓW KRAJOBRAZOWYCH, PRZYRODNICZYCH I KULTUROWYCH**
ZASADY LOKALIZACJI INWESTYCJI I OBIEKTÓW

Podczas lokalizowania inwestycji z zakresu odnawialnych źródeł energii należy uwzględniać walory środowiskowe i krajobrazowe oraz zapobiegać ich degradacji.

**I.1.E. ZADANIE: WSPIERANIE RACJONALNEGO KSZTAŁTOWANIA ZABUDOWY I DOBRYCH PRAKTYK
W ZAKRESIE PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO**
**KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE
ZAGOSPODAROWANIA TERENÓW**

Należy ograniczać rozpraszanie zabudowy w sąsiedztwie terenów leśnych i użytkowanych rolniczo, dążąc do jej zagęszczania na terenach już zainwestowanych.

**ZASADY KSZTAŁTOWANIA
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA
OBSZARACH WYMAGAJĄCYCH DZIAŁAŃ
NAPRAWCZYCH**

Nie określa się rekomendacji.

I KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ZABUDOWY, ZAGOSPODAROWANIA I UŻYTKOWANIA TERENU				
I.2. REKOMENDACJE I WNIOSKI W ODNIESIENIU DO POZIOMU LOKALNEGO DO AKTÓW PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO		PLAN OGÓLNY	MPZP	ZADANIA
I.2.A. REKOMENDACJE I WNIOSKI DOT. KSZTAŁTOWANIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ W GMINIE, W TYM:				
OKREŚLANIA STREF PLANISTYCZNYCH (z wyłączeniem obecnego zagospodarowania oraz ustaleń wynikających z obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w dniu uchwalenia Audytu krajobrazowego województwa dolnośląskiego przez Sejmik Województwa)	Nie określać strefy dopuszczającej usługi handlu wielkopowierzchniowego na obszarze całego krajobrazu priorytetowego.	x		
	Przy wyznaczaniu stref planistycznych, na terenach wskazanych jako potencjalne obszary ekspozycji krajobrazowej, strukturę przestrzenną należy kształtować w oparciu o szczegółowe analizy widokowe, identyfikujące: a) akcenty przestrzenne, b) dominanty krajobrazowe, c) punkty widokowe, d) osie widokowe, e) ciągi widokowe, f) przedpola ekspozycji.	x		
OKREŚLANIA PROFILÓW FUNKCJONALNYCH STREF PLANISTYCZNYCH	Nie określa się rekomendacji.			
OKREŚLANIA OBSZARÓW ZABUDOWY	Ograniczyć zasięg stref związanych z możliwością zabudowy do obszarów spełniających warunki określone dla obszaru uzupełnienia zabudowy lub już przeznaczone pod zabudowę w obowiązujących planach zagospodarowania przestrzennego.	x	x	
ZASAD ZAGOSPODAROWANIA ORAZ OCHRONY I KSZTAŁTOWANIA ŁADU PRZESTRZENNEGO	Nie określać stref planistycznych oraz przeznaczenia i sposobów zagospodarowania terenów, które nie są związane z dotychczasowym użytkowaniem terenów.	x	x	
	Określić strefy planistyczne oraz przeznaczenie i sposoby zagospodarowania terenów umożliwiające ochronę przed zmianą zagospodarowania i użytkowania tereny zieleni, w tym: lasy, zadrzewienia i zakrzewienia, parki, cmentarze, skwery.	x	x	
	Zachować tradycyjny układ zabudowy poprzez rozwój nowej zabudowy wyłącznie jako uzupełnienie zabudowy istniejącej, w nawiązaniu do występujących lokalnych form architektury.	x	x	

ZASAD OCHRONY I KSZTAŁTOWANIA ŚRODOWISKA I PRZYRODY	Wprowadzać, zachować i odtwarzać zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne oraz zadrzewienia i zakrzewienia wzdłuż cieków, miedz i dróg polnych gatunkami rodzimymi, właściwymi dla warunków lokalnych i w zgodzie z kompozycją krajobrazową poprzez stosowanie odpowiednich ustaleń w zakresie sposobów zagospodarowania oraz prowadzenie działań w tym zakresie.		x	x
	Wprowadzać, zachować i odtwarzać zadrzewienia i zakrzewienia wzdłuż linii brzegowej zbiorników wodnych i cieków poprzez stosowanie odpowiednich ustaleń w zakresie sposobów zagospodarowania terenu, określenie wskaźników minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej oraz prowadzenie działań w tym zakresie.		x	x
	Chronić i zachować w dobrym stanie tereny podmokłe oraz siedliska wodozależne, w tym torfowiska.			x
	W dolinach rzecznych zapewnić zachowanie i odtworzenie ekosystemów właściwych dla warunków siedliskowych.			x
ZASAD OCHRONY I KSZTAŁTOWANIA KRAJOBRAZU	Wyznaczyć w obrębie krajobrazu priorytetowego elementy kompozycji przestrzennej, takie jak: a) akcenty przestrzenne, b) dominanty krajobrazowe, c) punkty widokowe, d) ciągi widokowe, e) osie widokowe, f) przedpola ekspozycji oraz określić strefy planistyczne, a także przeznaczenie i sposób zagospodarowania terenów, zapewniający ich zachowanie.	x	x	
	Na obszarach krajobrazów priorytetowych oraz obszarach stanowiących przedpola ekspozycji na krajobrazy priorytetowe nie lokalizować dużych elektrowni wiatrowych oraz wielkopowierzchniowych farm fotowoltaicznych (WFF).	x	x	
	Na terenach wskazanych jako potencjalne obszary ekspozycji krajobrazowej, sposób zagospodarowania terenu oraz warunki zabudowy określać w oparciu o analizy widokowe w celu wyeliminowania zagrożenia wystąpienia zakłóceń osi i panoram widokowych.	x	x	

	Prowadzić działania na rzecz zachowania i ochrony elementów kompozycji przestrzennej, takich jak: a) akcenty przestrzenne, b) dominanty krajobrazowe, c) punkty widokowe, d) ciągi widokowe, e) osie widokowe, f) przedpola ekspozycji.			x
	Zachować cechy historycznego założenia ruralistycznego i główne elementy kompozycji przestrzennej - układ dróg, sposób zagospodarowania działek siedliskowych oraz istniejącą tradycyjną zabudowę o cechach regionalnych przez określenie stosownych warunków zabudowy i sposobów zagospodarowania poszczególnych terenów.		x	
	Uwzględnić konieczność zachowania dotychczasowych historycznych (utrwalonych) granic nieruchomości.		x	
	Zachować i utrzymać w stanie niezmienionym historyczne założenie pałacowo-parkowe przez uwzględnienie rozplanowania poszczególnych funkcji i przeznaczeń terenów oraz ich kształtowanie i uzupełnianie.		x	
	Zachować i odtwarzać kompozycję istniejących obiektów architektury w zakresie gabarytów, proporcji i kształtu bryły, formy dachu, podziałów i wystroju elewacji.		x	
	Zachować wartości zabytkowe i walory krajobrazowe przy modernizacji i adaptacji obiektów zabytkowych do nowych funkcji.		x	x
	Zachować tradycyjny krajobraz wiejski poprzez kontynuację historycznego sposobu zagospodarowania terenu oraz nawiązanie do charakterystycznych cech zabudowy regionalnej.		x	
	Nie wprowadzać inwestycji zaburzających historyczny układ ruralistyczny przez ustalenie odpowiedniego przeznaczenia terenów, warunków zabudowy i sposobu zagospodarowania.		x	
	Podjąć działania w celu utworzenia parku kulturowego na obszarach o wysokich walorach historycznych, kulturowych i krajobrazowych wymagających ochrony obszarowej.			x

ZASAD OCHRONY
DZIEDZICTWA
KULTUROWEGO
I ZABYTEKÓW, W TYM
KRAJOBRAZÓW
KULTUROWYCH

I.2.B. REKOMENDACJE I WNIOSKI DOT. ZASAD KSZTAŁTOWANIA ZABUDOWY, W TYM:				
ZASAD KSZTAŁTOWANIA FORM BUDYNKÓW	W zakresie warunków zabudowy i sposobów zagospodarowania terenów przy dokonywaniu odbudowy, rozbudowy, nadbudowy lub remontu obiektu budowlanego należy ustalić zapisy zapewniające poprawę estetyki obiektów dezintegrujących historyczną przestrzeń przez nawiązanie w zakresie gabarytów, kształtu i pokrycia dachu, podziałów elewacji, detali architektonicznych, stolarki drzwiowej i okiennej, kolorystyki i stosowanych materiałów do istniejącej zabudowy oraz kompozycji przestrzennej założenia.		x	
	Zachować i objąć ochroną w historycznych obiektach zabytkowych: gabaryty, kształt bryły, formę dachu, podziały i wystrój elewacji oraz kolorystykę.		x	
	Dostosować zabudowę uzupełniającą do kompozycji istniejącej zabudowy charakterystycznej dla miejscowej tradycji budowlanej w zakresie gabarytów, proporcji i kształtu bryły, formy dachu, podziałów elewacji i stosowanych materiałów.		x	
UWZGLĘDNIANIA LOKALNYCH FORM ARCHITEKTONICZNYCH	Kontynuować tradycyjne formy architektury w realizacji nowej zabudowy poprzez określenie odpowiednich warunków zabudowy i sposobów zagospodarowania terenu uwzględniających charakterystyczne cechy zabudowy lokalnej (gabaryty, proporcje i kształt bryły, forma dachu i cechy elewacji).		x	
	Objąć ochroną obiekty tradycyjnej architektury lokalnej przez wskazanie konieczności ich zachowania w dobrym stanie, a w przypadku uszkodzenia, zburzenia lub całkowitego zniszczenia przez nakazanie ich odtworzenia w miejscu wcześniejszego posadowienia, z uwzględnieniem pierwotnych cech i parametrów.		x	x
	W zakresie warunków zabudowy i sposobów zagospodarowania terenu ustalić obowiązek stosowania tradycyjnych, charakterystycznych dla regionu materiałów budowlanych określonych na podstawie przekazów historycznych i wytycznych konserwatorskich.		x	

ZASAD SCALANIA I PODZIAŁU NIERUCHOMOŚCI OBJĘTYCH PLANEM MIEJSCOWYM ORAZ MINIMALNEJ POWIERZCHNI NOWO WYDZIELANYCH DZIAŁEK BUDOWLANYCH	Nie określa się rekomendacji.		x	
WARUNKÓW DZIAŁALNOŚCI USŁUGOWEJ, W TYM HANDLOWEJ	Nie wyznaczać terenów pod lokalizację obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m ² .	x	x	
I.2.C. REKOMENDACJE I WNIOSKI DOT. PARAMETRÓW I WSKAŹNIKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, W TYM:				
NADZIEMNEJ INTENSYWNOŚCI ZABUDOWY	W przypadku uzupełniania zabudowy na obszarach objętych ochroną konserwatorską (z wyłączeniem zabytków archeologicznych) określić wskaźnik nadziemnej intensywności zabudowy w sposób nie zaburzający cech historycznego założenia przestrzennego. Proponuje się zastosować wskaźnik intensywności zabudowy jako wartość nie odbiegającą o więcej niż 10 % od średniej wartości wskaźnika intensywności zabudowy dla obszaru objętego ochroną bądź inną wartość wskaźnika, adekwatną do obecnego zagospodarowania obszaru objętego ochroną konserwatorską, która nie będzie zaburzała cech historycznego założenia przestrzennego.	x	x	
	W przypadku kontynuacji zabudowy w granicach układów ruralistycznych określić wartość wskaźnika nadziemnej intensywności zabudowy, nawiązującą do obecnego zagospodarowania, która nie będzie zaburzała cech układu ruralistycznego.	x	x	

WYSOKOŚCI ZABUDOWY	W przypadku uzupełniania zabudowy na obszarach objętych ochroną konserwatorską (z wyłączeniem zabytków archeologicznych) określić wskaźnik wysokości zabudowy w sposób nie zaburzający cech historycznego założenia przestrzennego. Proponuje się zastosować wskaźnik wysokości zabudowy jako wartość nie odbiegającą o więcej niż 2m od średniej wartości wskaźnika wysokości zabudowy dla obszaru objętego ochroną bądź zastosować inną wartość wskaźnika, adekwatną do obecnego zagospodarowania obszaru objętego ochroną konserwatorską, która nie będzie zaburzała cech historycznego założenia przestrzennego.	x	x	
	W przypadku kontynuacji zabudowy w granicach układów ruralistycznych określić wysokość zabudowy nawiązującą do obecnego zagospodarowania, która nie będzie zaburzała cech układu ruralistycznego.	x	x	
UDZIAŁU POWIERZCHNI ZABUDOWY	W przypadku uzupełniania zabudowy na obszarach objętych ochroną konserwatorską (z wyłączeniem zabytków archeologicznych) określić wskaźnik udziału powierzchni zabudowy w sposób nie zaburzający cech historycznego założenia przestrzennego. Proponuje się zastosować wskaźnik udziału powierzchni zabudowy jako wartość nie odbiegającą o więcej niż 10 % od średniej wartości wskaźnika udziału powierzchni zabudowy dla obszaru objętego ochroną bądź zastosować inną wartość wskaźnika adekwatną do obecnego zagospodarowania obszaru objętego ochroną konserwatorską, który nie będzie zaburzał cech historycznego założenia przestrzennego.	x	x	
	W przypadku kontynuacji zabudowy w granicach układów ruralistycznych określić wartość wskaźnika udziału powierzchni zabudowy, nawiązującą do obecnego zagospodarowania, która nie będzie zaburzała cech układu ruralistycznego.	x	x	

UDZIAŁU POWIERZCHNI BIOLOGICZNIE CZYNNEJ	Określić minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej ustalony na podstawie średnich wartości obecnego zagospodarowania działek, chyba że odrębne przepisy stanowią inaczej.	x	x	
I.2.D. REKOMENDACJE I WNIOSKI DOT. KSZTAŁTOWANIA PRZESTRZENI PUBLICZNYCH, W TYM:				
STANDARDÓW DOSTĘPNOŚCI ORAZ ZASAD URZĄDZANIA I SYTUOWANIA OBSZARÓW ZIELENI PUBLICZNEJ	Stosować ustalenia zapewniające odtworzenie kompozycji i form zieleni dla terenów zieleni urządzonej z widocznym historycznym układem kompozycyjnym.		x	
SPOSOBÓW WYKORZYSTANIA TERENÓW PRZESTRZENI PUBLICZNYCH	W obrębie krajobrazu priorytetowego wykluczyć możliwość lokalizacji obiektów tymczasowych.			x
POWIĄZAŃ WIDOKOWYCH PRZESTRZENI PUBLICZNYCH Z OTOCZENIEM	W ustaleniach dotyczących warunków zabudowy i sposobów zagospodarowania określić spójny system powiązań komunikacyjnych (tras spacerowych, biegowych, rowerowych) między kompleksami przestrzeni publicznych w tym terenami zieleni urządzonej, z zachowaniem i kształtowaniem osi widokowych.		x	
ZASAD I WARUNKÓW SYTUOWANIA OBIEKTÓW MAŁEJ ARCHITEKTURY, REKLAM I OGRODZEŃ	Stosować regulacje wynikające z uchwały reklamowej. W przypadku nieobowiązywania uchwały reklamowej, zrezygnować z umieszczania na terenach otwartych wolnostojących szyldów, tablic reklamowych oraz urządzeń reklamowych o dużych rozmiarach, w ofercie rynkowej zwanych "wielkoformatowymi".			x
	Stosować regulacje wynikające z uchwały reklamowej. W przypadku nieobowiązywania uchwały reklamowej, zrezygnować z umieszczania na budynkach szyldów, tablic reklamowych oraz innych urządzeń reklamowych o dużych rozmiarach, w ofercie rynkowej zwanych "wielkoformatowymi".			x
	Stosować regulacje wynikające z uchwały reklamowej. W przypadku nieobowiązywania uchwały reklamowej, zrezygnować z umieszczania na ogrodzeniach szyldów, tablic reklamowych oraz innych urządzeń reklamowych o dużych rozmiarach, w ofercie rynkowej zwanych "wielkoformatowymi".			x

	Wykluczyć stosowanie ogrodzeń w formie betonowych lub żelbetowych prefabrykowanych przęseł ogrodowych.			x
	Zakazać lokalizowania reklam, w tym ekranów LED oraz szyldów o powierzchni powyżej 2 m ² poza zwartymi układami ruralistycznymi.			x

**II REKOMENDACJE I WNIOSKI W ZAKRESIE WSKAZANIA OBSZARÓW, KTÓRE POWINNY ZOSTAĆ
OBJĘTE FORMAMI OCHRONY PRZYRODY**

Nie określa się rekomendacji.

**III REKOMENDACJE I WNIOSKI W ZAKRESIE WSKAZANIA OBSZARÓW, KTÓRE POWINNY ZOSTAĆ
OBJĘTE FORMAMI OCHRONY ZABYTKÓW**

Objąć ochroną w formie parku kulturowego obszar o wysokich walorach historycznych, artystycznych i krajobrazowych, którego zasięg został przedstawiony na mapie.

IV REKOMENDACJE I WNIOŚKI DLA WYSTĘPUJĄCYCH FORM OCHRONY PRZYRODY I ZABYTKÓW

Na terenie krajobrazu priorytetowego występuje Rudawski Park Krajobrazowy, dla którego sformułowano odrębne rekomendacje i wnioski.

V SPIS ADRESATÓW REALIZACJI REKOMENDACJI I WNIOSKÓW

1. Samorząd terytorialny (gminy, powiaty, województwo)

2. Administracja centralna

3. Organy administracji, instytucje i organizacje realizujące zadania zgodnie z kompetencjami, w szczególności:

Dolnośląska Organizacja Turystyczna (DOT), Dolnośląska Służba Dróg i Kolei (DSDiK), Dolnośląski Wojewódzki Konserwator Zabytków (DWKZ), Dolnośląski Zespół Parków Krajobrazowych (DZPK), Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad (GDDKiA), Jednostki Samorządu Terytorialnego (JST), Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa (KOWR), Operatorzy sieci telefonii komórkowej, Operatorzy systemów energetycznych, Operatorzy infrastruktury radiowo-telewizyjnej, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie - Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu (PGW WP RZGW), Państwowy Instytut Geologiczny (PIG), PKP Polskie Linie Kolejowe SA, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych we Wrocławiu (RDLP), Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska we Wrocławiu (RDOŚ), Urząd Żeglugi Śródlądowej, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu (WFOŚiGW), Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu (WIOŚ), Karkonoski Park Narodowy (KPN), Park Narodowy Gór Stołowych (PNGS).

Formy ochrony przyrody i zabytków

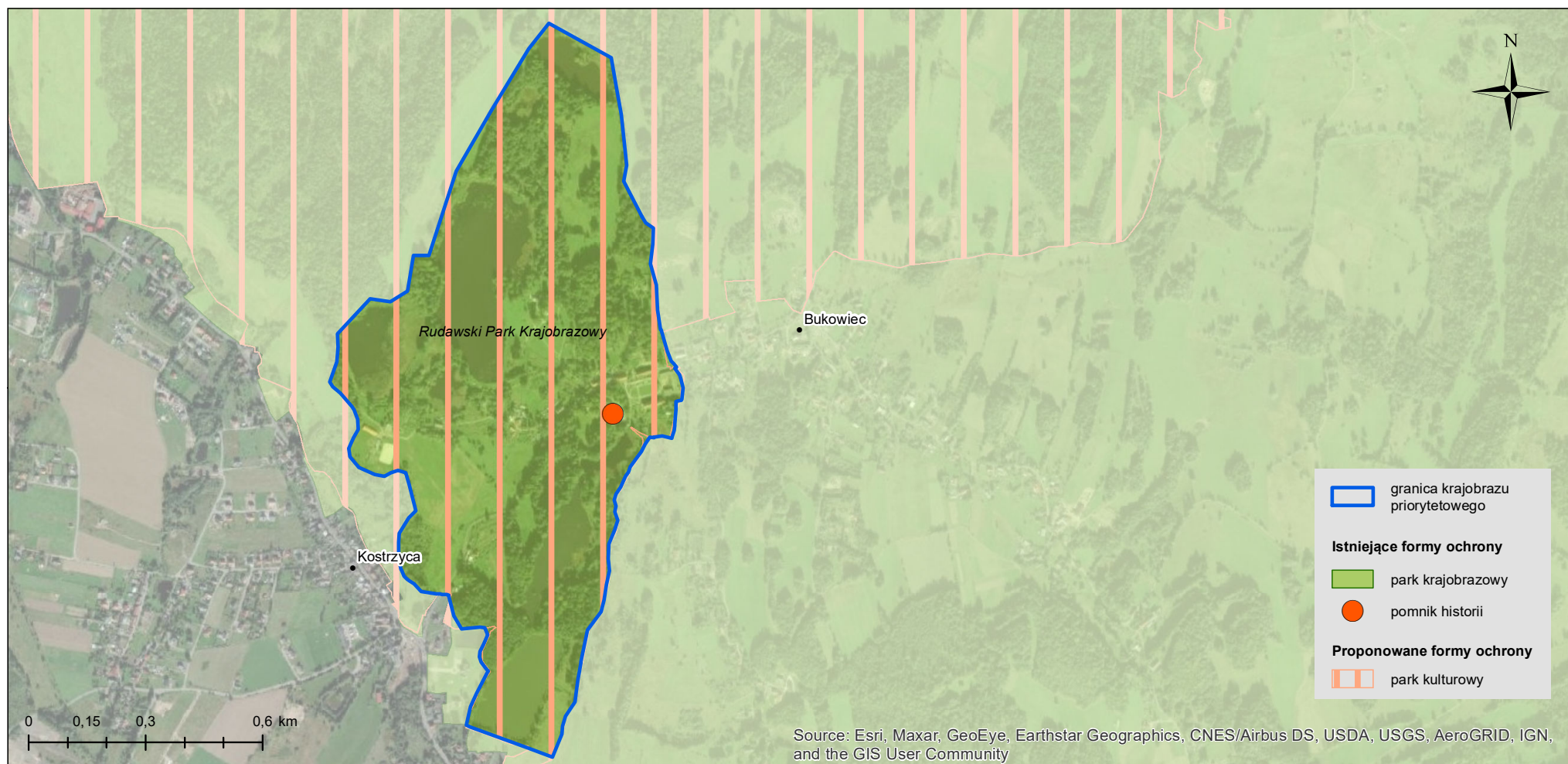

kod krajobrazu: 02-332.36-28

typ krajobrazu: podmiejskie i osadnicze

podtyp krajobrazu: wielkoobszarowe zespoły pałacowo-parkowe i klasztorne oraz inne komponowane układy architektury, zieleni i wód

mezoregion: Kotlina Jeleniogórska

Ekspozycja krajobrazowa

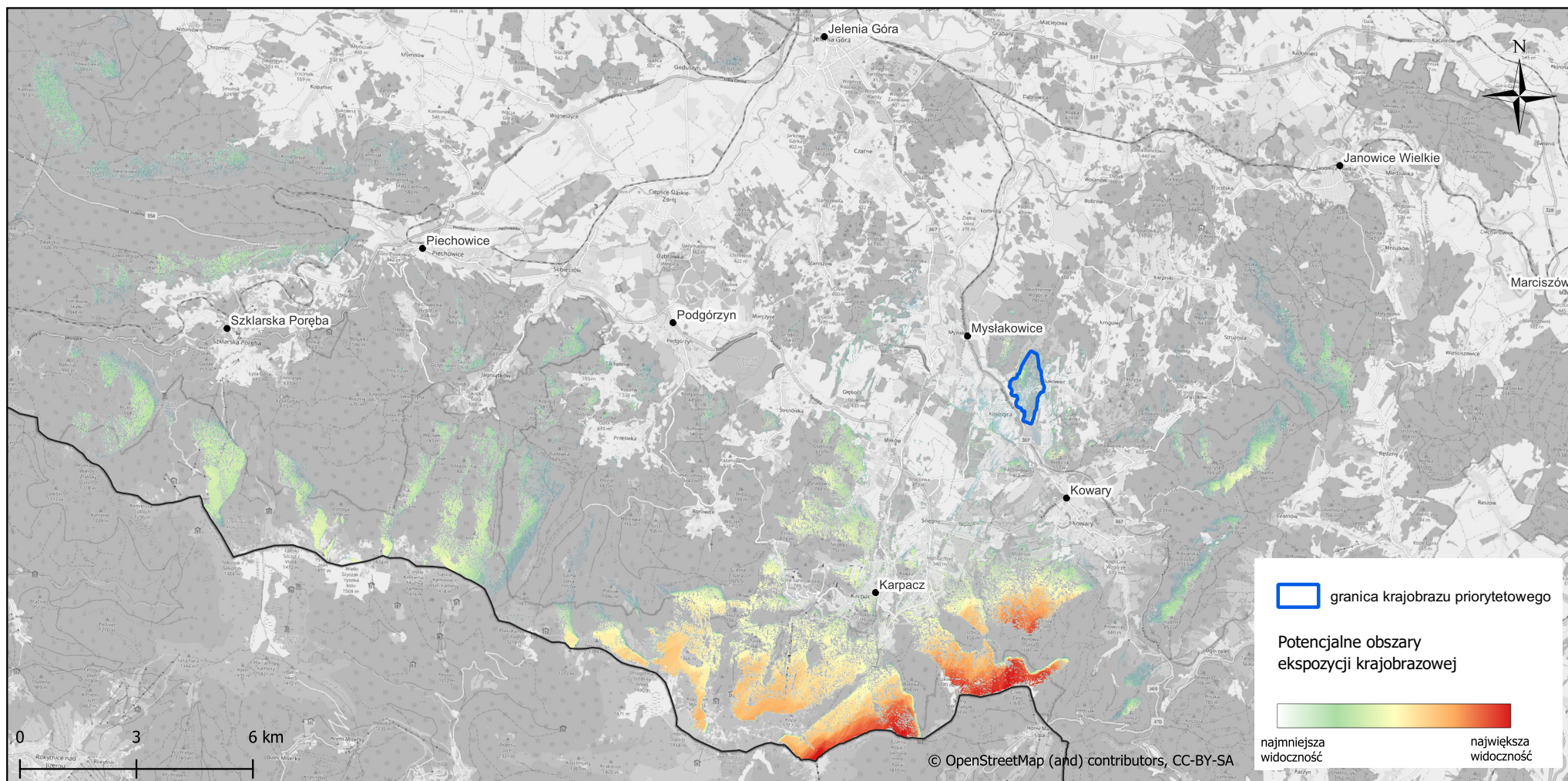

kod krajobrazu: 02-332.36-28

typ krajobrazu: podmiejskie i osadnicze

podtyp krajobrazu: wielkoobszarowe zespoły pałacowo-parkowe i klasztorne oraz inne komponowane układy architektury, zieleni i wód

mezoregion: Kotlina Jeleniogórska

JELENIOGÓRSKI MIKROREGION ARCHITEKTONICZNY
PRZYKŁADOWE
LOKALNE FORMY ARCHITEKTONICZNE

fot. D.Zięba, IRT

Lokalne formy architektoniczne

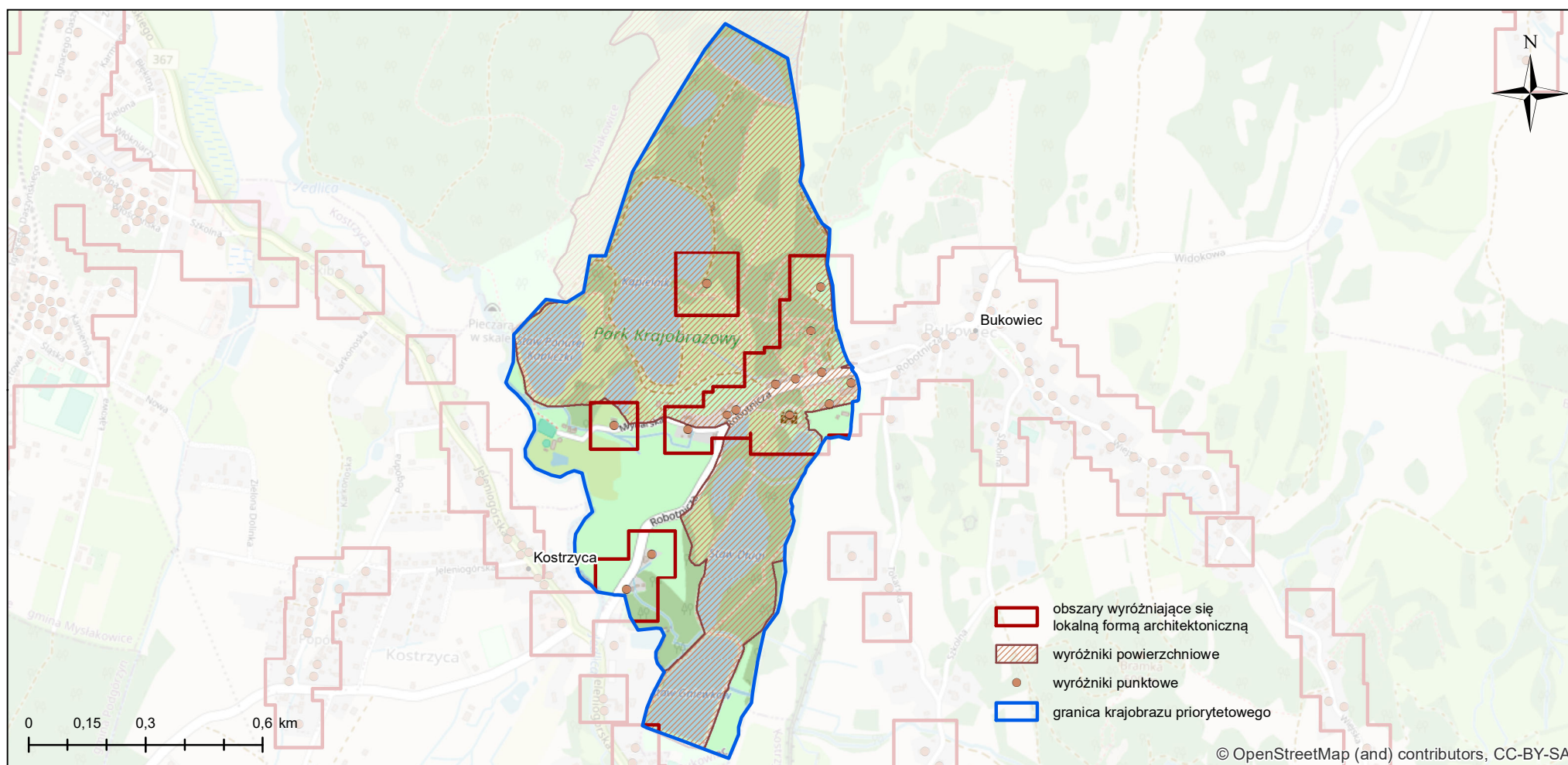

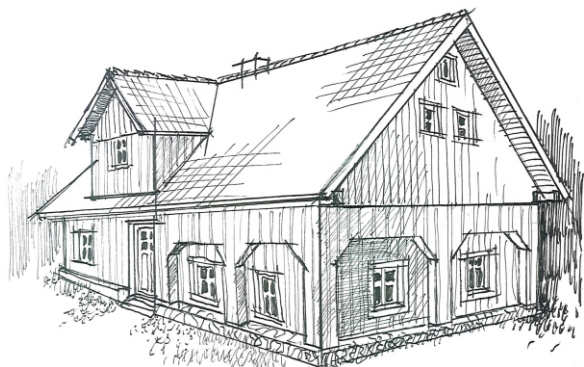
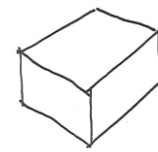
kod krajobrazu: 02-332.36-28

typ krajobrazu: podmiejskie i osadnicze

podtyp krajobrazu: wielkoobszarowe zespoły pałacowo-parkowe i klasztorne oraz inne komponowane układy architektury, zieleni i wód

mezoregion: Kotlina Jeleniogórska

CECHY CHARAKTERYSTYCZNE TRADYCYJNYCH FORM ARCHITEKTURY				
			CECHY ELEWACJI	
			GŁÓWNE	
			ELEWACJA SZCZYTOWA	
ELEWACJA PODŁUŻNA				
FORMA BRYŁY			DETAL	
OBRYS ŚCIAN	LICZBA KONDYGNACJI	FORMA DACHU		
				
WARIANTY CECH ELEWACJI				
				

Kwieciszowice, fot. A.Podolska

GABARYTY: budynek jednokondygnacyjny.

PROPORCJE I KSZTAŁT BRYŁY: budynek na planie prostokąta o proporcjach 1:1,5 do 1:2, bryła prostopadłościenna.

ROZWIĄZANIA KONSTRUKCYJNE: konstrukcja przysłupowa.

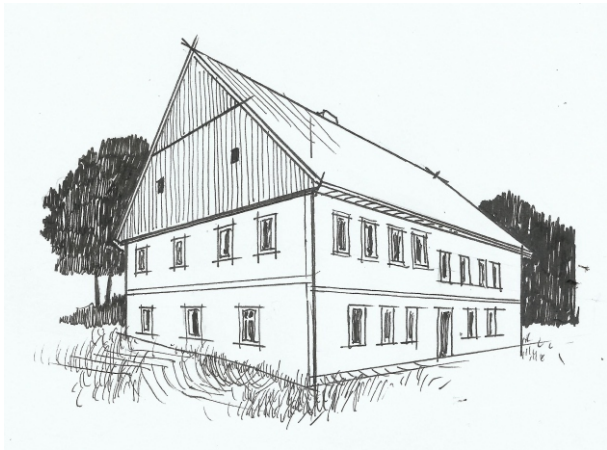
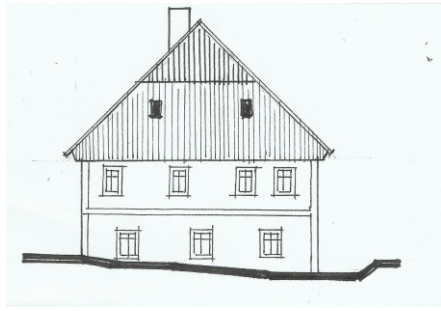
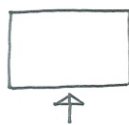
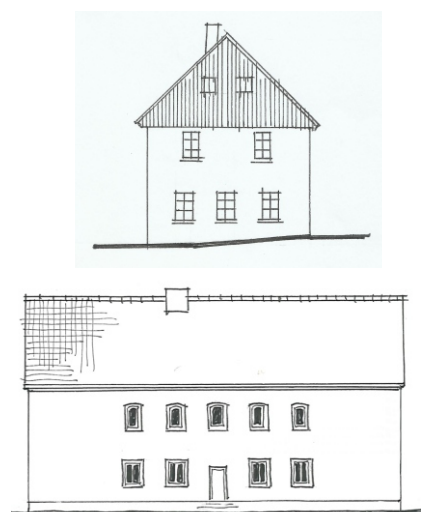
GEOMETRIA DACHU: dach dwuspadowy (sporadycznie naczółkowy), stromy, kąt nachylenia połaci ok. 45°, niekiedy od frontu facjata nakryta dwuspadowym dachem.

CECHY DACHU: pokrycie dachówką ceramiczną o naturalnych odcieniach czerwieni (naturalny kolor wypalanej gliny) oraz blachą.

CECHY ELEWACJI:

- elewacje na niskich, kamiennych i tynkowanych podmurówkach, elewacje podłużne wieloosiowe, najczęściej niesymetryczne; elewacje szczytowe dwu- i trójosiowe, najczęściej symetryczne, w zwieńczeniu szczytu zdarzają się pojedyncze prostokątne okna; otwory okienne i drzwiowe prostokątne w układzie pionowym, otwory parteru części przysłupowej rozłożone najczęściej w osiach pól między słupami konstrukcji, stolarka okienna wielokwaterowa, drewniana; szczyty deskowane z listwowanymi stykami.
- materiał budowlany elewacji mieszany: drewno (konstrukcja przysłupowa, często deskowanie) oraz tynk.
- detal architektoniczny: sporadyczne profilowania belek elementów konstrukcyjnych ścian i dachu, listwowanie deskowania (niekiedy listwy o kontrastowym zabarwieniu w stosunku do desek poszycia ścian).

INNE CHARAKTERYSTYCZNE ELEMENTY POWIĄZANE Z BUDYNKIEM: rzadko występują ogrodzenia drewniane (np. sztachetowe) i kamienne (nietynkowane, mur dziki lub cyklopowy); mała architektura, układy zieleni komponowanej – nie występują.

MIKROREGION ARCHITEKTONICZNY: JELENIÓGÓRSKI			SYMBOL: BM_2_dd_TD	
KATEGORIA ZABUDOWY: BUDYNEK MIESZKALNY			warianty: cechy elewacji: ł BM_2_dd_T[ł]	
CECHY CHARAKTERYSTYCZNE TRADYCYJNYCH FORM ARCHITEKTURY				
			CECHY ELEWACJI	
			GŁÓWNE	
			ELEWACJA SZCZYTOWA	
				ELEWACJA PODŁUŻNA
FORMA BRYŁY			DETAL	
OBRYŚ ŚCIAN	LICZBA KONDYGNACJI	FORMA DACHU	brak detalu reprezentatywnego dla tego typu zabudowy	
				
WARIANTY CECH ELEWACJI				
				

Mysłakowice, fot. I.Niedźwiecka-Filipiak

GABARYTY: budynek dwukondygnacyjny.

PROPORCJE I KSZTAŁT BRYŁY: budynek na planie wydłużonego prostokąta o proporcjach od 1:2, bryła prostopadłościenna.

ROZWIĄZANIA KONSTRUKCYJNE: konstrukcja murowa.

GEOMETRIA DACHU: dach dwuspadowy stromy, kąt nachylenia ok. 45°.

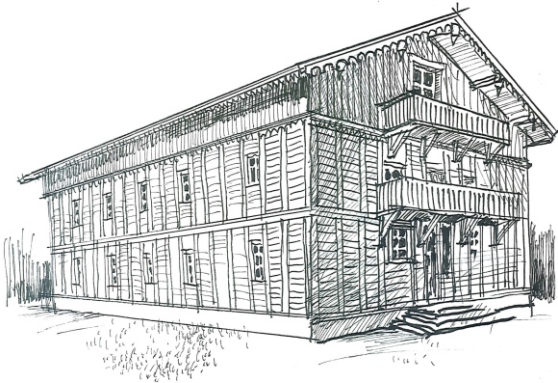
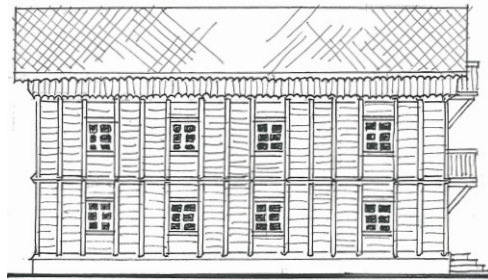
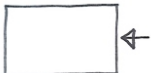
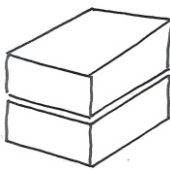
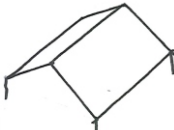
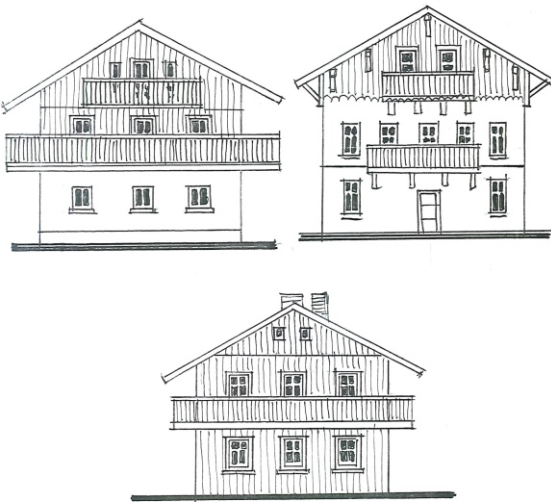
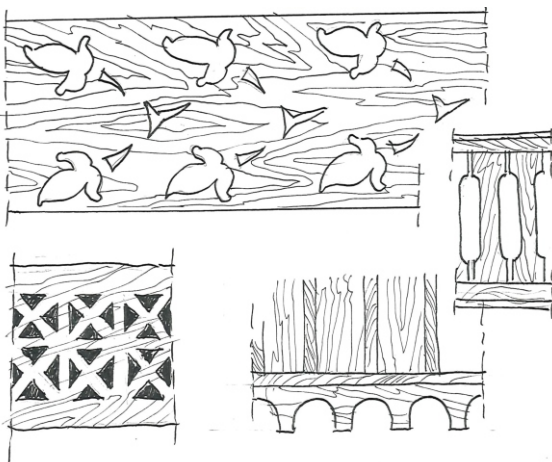
CECHY DACHU: pokrycie dachówką ceramiczną o odcieniach od czerwieni po brązy (naturalny kolor wypalanej gliny), szczyty często deskowane.

CECHY ELEWACJI:

- elewacje na niskich tynkowanych cokołach, podłużne wieloosiowe (od pięcio- do siedmioosiowych), najczęściej symetryczne na wszystkich poziomach; elewacje szczytowe w poziomie parteru i piętra zwykle trój- i czteroosiowe, symetryczne, w szczycie najczęściej czteroosiowe; otwory okienne i drzwiowe prostokątne w układzie pionowym, w szczytach, skrajne okna trójkątne, w zwieńczeniu szczytu, pod naczółkiem, pojedyncze otwory o wykroju półokrągłym; stolarka okienna wielokwaterowa, drewniana.
- materiał budowlany: elewacje tynkowane, szczyty deskowane lub pokryte łupkiem.
- detal architektoniczny formowany w tynku, m.in. proste i profilowane gzymsy: cokołowe, podparapetowe, międzykondygnacyjne, wieńczące biegnące wzdłuż elewacji podłużnych i szczytowych; profilowane opaski okienne i drzwiowe.

INNE CHARAKTERYSTYCZNE ELEMENTY POWIĄZANE Z BUDYNKIEM:

- ogrodzenia, mała architektura, układy zieleni komponowanej – nie występują.

MIKROREGION ARCHITEKTONICZNY: JELENIOGÓRSKI			SYMBOL: BM_2_dd_TD_b	
KATEGORIA ZABUDOWY: BUDYNEK MIESZKALNY			warianty – cechy elewacji: K BM_2_dd_T(K)D_b	
CECHY CHARAKTERYSTYCZNE TRADYCYJNYCH FORM ARCHITEKTURY				
			CECHY ELEWACJI	
			GŁÓWNE	
			ELEWACJA SZCZYTOWA	
ELEWACJA PODŁUŻNA				
	FORMA BRYŁY			
OBRYS ŚCIAN	LICZBA KONDYGNACJI	FORMA DACHU		
				
WARIANTY CECH ELEWACJI			DETAL	
				

Myszkowice, fot. I. Niedźwiecka-Filipiak

GABARYTY: budynek dwukondygnacyjny lub dwukondygnacyjny ze ścianką kolankową.

PROPORCJE I KSZTAŁT BRYŁY: budynek na planie prostokąta o proporcjach 1:1,5 do 1:2, bryła prostopadłościenna.

ROZWIĄZANIA KONSTRUKCYJNE: konstrukcje mieszane: murowe i drewniane, m.in. sumikowo-łatkowe, konstrukcje drewniane najczęściej szalowane deskami.

GEOMETRIA DACHU: dach dwuspadowy z głęboko wysuniętymi okapami i krawędziami połaci poza ściany szczytowe, kąt nachylenia połaci ok. 35°.

CECHY DACHU: pokrycie łupkiem lub blachą.

CECHY ELEWACJI:

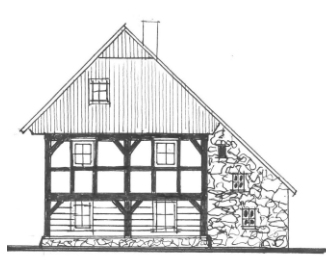
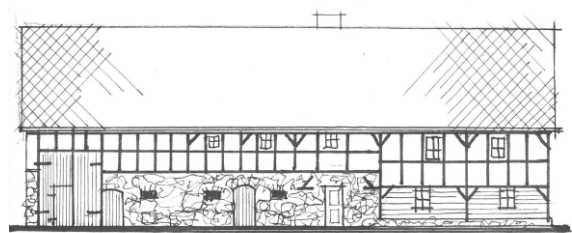
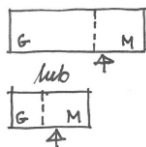
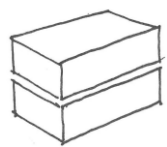
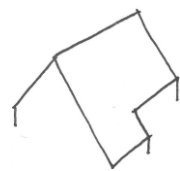
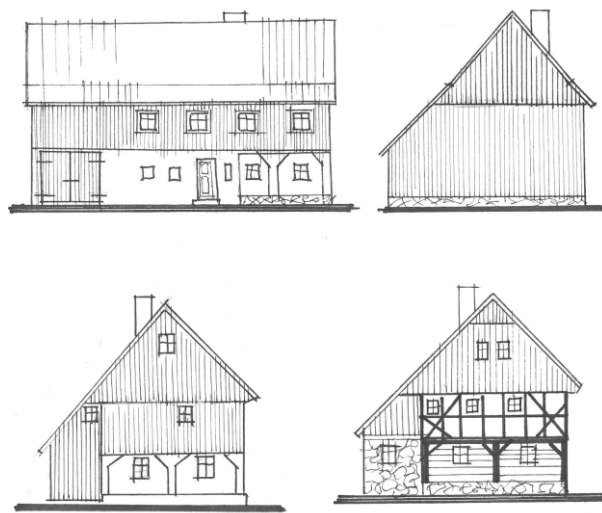
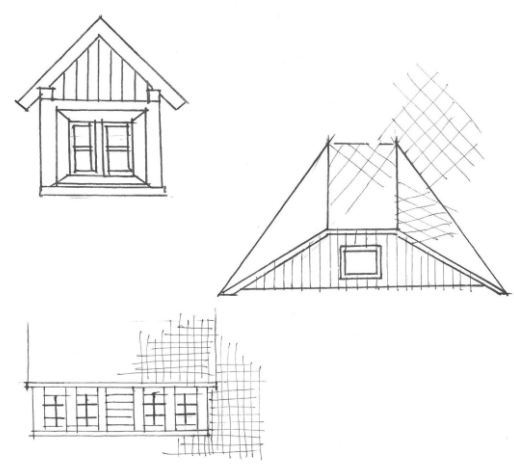
- dom w stylu tyrolskim, elewacje na kamiennych, ceglanych lub tynkowanych cokołach; elewacje podłużne wieloosiowe (cztero- do siedmioosiowych), najczęściej symetryczne; elewacje szczytowe trójosiowe, symetryczne, w poziomie poddasza jedno- i dwuosiowe; otwory okienne i drzwiowe prostokątne w układzie pionowym, stolarka okienna wielokwaterowa, drewniana; wzdłuż elewacji szczytowych obszerne, drewniane balkony, często przechodzące na ściany podłużne.

- materiał budowlany: drewno (widoczna konstrukcja lub najczęściej deskowanie z listwowaniem styków), niekiedy, oprócz części drewnianej występują fragmenty elewacji tynkowanej.

- detal architektoniczny: obszerne i długie drewniane balkony oparte na bogato profilowanych wspornikach i zastrzałach, profilowane balustrady balkonów (bogate ornamenty florystyczne lub uproszczone formy geometryczne); często ozdobne wykończenie krawędzi dachów (grzebień, koronki drewniane); listwy na stykach desek (układ pionowy); akcentowanie podziałów międzykondygnacyjnych (profilowane deski i drewniane fryzy), inne elementy snycerskie, inskrypcje na elementach konstrukcyjnych.

INNE CHARAKTERYSTYCZNE ELEMENTY POWIĄZANE Z BUDYNKIEM:

niekiedy występują drewniane ogrodzenia sztachetowe; mała architektura, układy zieleni komponowanej – nie występują.

MIKROREGION ARCHITEKTONICZNY: JELENIOGÓRSKI			SYMBOL: BMG_2_dd_PRTKD		
KATEGORIA ZABUDOWY: BUDYNEK MIESZKALNO-GOSPODARCZY					
CECHY CHARAKTERYSTYCZNE TRADYCYJNYCH FORM ARCHITEKTURY					
			CECHY ELEWACJI		
			GŁÓWNE		
			ELEWACJA SZCZYTOWA		
				ELEWACJA PODŁUŻNA	
FORMA BRYŁY					
OBRYS ŚCIAN	LICZBA KONDYGNACJI	FORMA DACHU			
					
WARIANTY CECH ELEWACJI			DETAL		
					

Antoniów Jaroszyce, fot. A.Witkiewicz

GABARYTY: budynek dwukondygnacyjny.

PROPORCJE I KSZTAŁT BRYŁY: budynek na planie wydłużonego prostokąta o proporcjach 1:2 do 1:3, bryła prostopadłościenna.

ROZWIĄZANIA KONSTRUKCYJNE: konstrukcja przysłupowa, parter: konstrukcja przysłupowa (cz. mieszkalna), murowa i niekiedy drewniana szalowana deskami (cz. gospodarcza); piętro: konstrukcja ryglowa.

GEOMETRIA DACHU: dach dwuspadowy z jedną połącią schodzącą niemal do poziomu terenu osłaniającą jedną ze ścian podłużnych (najczęściej północną lub północno-wschodnią), tworząc osłonię budyńku i jednocześnie np. składu drewna; dach stromy, niekiedy z przypustnicami, sporadycznie niewielkie lukarny przekryte daszkami jedno i dwuspadowymi, kąt nachylenia połąci ok. 45°.

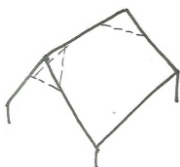
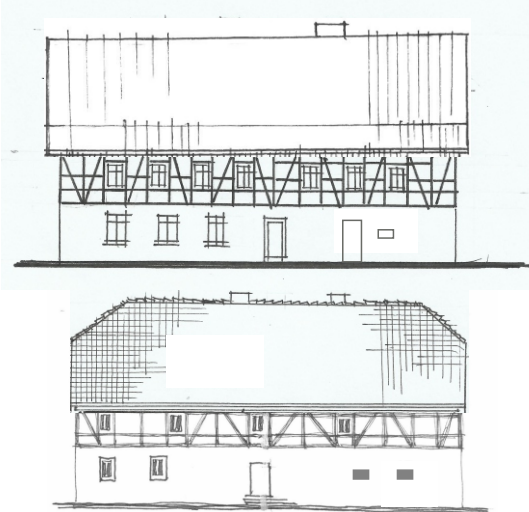
CECHY DACHU: pokrycie łupkiem i blachą, rzadko dachówką o odcieniach czerwieni.

CECHY ELEWACJI:

- elewacje na niskich kamiennych podmurówkach (cz. przysłupowa), artykulację elewacji tworzą pionowe elementy konstrukcyjne, otwory okienne i drzwiowe części mieszkalnej oraz okna i wrota wjazdowe części gospodarczej; elewacje podłużne wieloosiowe, najczęściej w obu poziomach niesymetryczne; elewacje szczytowe dwu- i trójosiowe, zwykle symetryczne; wzdłuż elewacji podłużnej (zwykle północnej lub północno-wschodniej) schodząca nisko połąć dachu, tworząca pomieszczenie gospodarcze osłaniające główną bryłę budyńku; otwory okienne prostokątne w układzie pionowym oraz zbliżone do kwadratu; okna części przysłupowej (mieszkalnej) rozłożone w osiach pól między słupami konstrukcji, w części gospodarczej okna znacznie mniejsze, ustawione w równym rytmie między drzwiami i wrotami gospodarczymi; okna drugiej kondygnacji wpisane w układ konstrukcji ryglowej; otwory drzwiowe niekiedy zamknięte łukiem odcinkowym; stolarka okienna wielokwaterowa, drewniana; drzwi i wrota prostokątne, drewniane.
- materiał budowlany mieszany: w parterze drewno (konstrukcja przysłupowa) oraz tynk, kamień, ew. cegła (mat. uzupełniający); w poziomie piętra: drewno i tynk (drewniana konstrukcja ryglowa z tynkowanymi polami międzybelkowymi); niekiedy w części budyńku o konstrukcji drewnianej, elewacje pokryte są deskami w układzie pionowym, często z listwowaniem styków desek; szczyty deskowane; cechą charakterystyczną elewacji jest rysunek ciemnych linii konstrukcji drewnianej na tle jasnych, tynkowanych lub kamiennych płaszczyzn.
- detal architektoniczny, m.in.: profilowania belek, mieczy, zastrzałów i rygli, listwowanie deskowania; skromne, deskowe opaski okienne w części przysłupowej i ryglowej; często występujące kamienne obramienia otworów, a w murach kamiennych, nietynkowanych - ceglane obramienia otworów okiennych i drzwiowych.

INNE CHARAKTERYSTYCZNE ELEMENTY POWIĄZANE Z BUDYŃKIEM:

stosunkowo często występują ogrodzenia drewniane (np. sztachetowe) i kamienne (mur dziki); mała architektura, układy zieleni komponowanej – nie występują.

MIKROREGION ARCHITEKTONICZNY: JELENI OGÓRSKI			SYMBOL: BMG_2_dd_RTD	
KATEGORIA ZABUDOWY: BUDYNEK MIESZKALNO-GOSPODARCZY			warianty – dachy: dn; cechy elewacji: C,K,D BMG_2_[dn]_RT[C][K][D]	
CECHY CHARAKTERYSTYCZNE TRADYCYJNYCH FORM ARCHITEKTURY				
			CECHY ELEWACJI	
			GŁÓWNE	
			ELEWACJA SZCZYTOWA	
				ELEWACJA PODŁUŻNA
FORMA BRYŁY			DETAL	
OBRYS ŚCIAN	LICZBA KONDYGNACJI	FORMA DACHU	brak detalu reprezentatywnego dla tego typu zabudowy	
				
WARIANTY CECH ELEWACJI				
				

Proszowa, fot. A.Witkiewicz

GABARYTY: budynek dwukondygnacyjny.

PROPORCJE I KSZTAŁT BRYŁY: budynek na planie wydłużonego prostokąta o proporcjach 1:2,5; bryła prostopadłościenna.

ROZWIĄZANIA KONSTRUKCYJNE: konstrukcja mieszana, parter: konstrukcja murowa, piętro: konstrukcja ryglowa.

GEOMETRIA DACHU: dach naczółkowy lub dwuspadowy, stromy, kąt nachylenia połaci ok. 45°, niekiedy niewielkie lukarny (wole oko).

CECHY DACHU: pokrycie dachówką ceramiczną o naturalnych odcieniach czerwieni (naturalny kolor wypalanej gliny) lub łupkiem kamiennym (odcienie szarości), szczyty deskowane lub pokryte łupkiem.

CECHY ELEWACJI:

- elewacje podłużne wieloosiowe, najczęściej niesymetryczne w poziomie parteru i symetryczne w poziomie drugiej kondygnacji; elewacje szczytowe zwykle dwu- i trójosiowe, najczęściej symetryczne; otwory okienne prostokątne w układzie pionowym, otwory okienne drugiej kondygnacji wpisane w układ konstrukcji ryglowej; otwory drzwiowe prostokątne z nadprożem płaskim lub odcinkowym, wrota do pomieszczeń gospodarczych często sklepione łukiem odcinkowym lub koszowym, stolarka okienna wielokwaterowa, drewniana, szczyty deskowane lub obłożone łupkiem.

- materiał elewacji mieszany: w parterze tynk, cegła lub kamień, w poziomie piętra drewno i tynk (drewniana konstrukcja ryglowa z tynkowanymi polami międzybelkowymi); niekiedy elewacje w poziomie drugiej kondygnacji są pokryte są deskami w układzie pionowym z listwowaniem styków desek, łupkiem kamiennym lub fragmentarycznie zasłonięte tynkiem; cechą charakterystyczną elewacji jest rysunek ciemnych linii drewnianej konstrukcji piętra (ew. ciemnego deskowania) skonstrastowany z tynkowanymi i białonymi płaszczyznami ścian parteru.

- detal architektoniczny, m.in.: profilowania naroży belek: mieczy, zastrzałów i rygli; listwowanie deskowania, deskowe (piętro) lub kamienne (parter) obramienia okien.

INNE CHARAKTERYSTYCZNE ELEMENTY POWIĄZANE Z BUDYNKIEM:

rzadko występują drewniane ogrodzenia (np. sztachetowe); mała architektura, układy zieleni komponowanej – nie występują.

fot. archiwum DZPK